

man saa, at man kunde saa en udmærket Jærnbane fra Aalsens til Tommerup eller, hvor den nu skulde gaa, skulde der nok blive leveret Jord til rimelige og raisonnable Priser. Det forekommer mig, at det var noget, som maatte være en Selvfølge, naar man staar paa det Standpunkt, som den ærede Ordfører gjorde gældende i denne Sag. Men havde man stillet sig paa det Standpunkt ved Anlæget af Jærnbaner, vilde vi vistnok ikke have faaet ret mange af dem, vi have faaet, og heller ikke saa ret mange af de 27—30 Baner, som vi nu have talt saa meget om i disse Dage og endelig have faaet gjort noget ved. Nej, naar man vil have saadanne udviklede Sager og særlig Sager, der have haft Tid til at udvikle sig i en Række af Aar paa forstellig Maade paa de forstellige Steder, ud af Verden, er det virkelig nødvendigt at anvende nogen Tvang, og det forekommer mig heller ikke at være betænkeligt at anvende en saadan Tvang, naar den kan anvendes paa rette Maade, og inden for rette Grænser, naar man vel at mærke er villig til at passe paa at give fuld Erstatning for det, man tager. Naar man hyder en Erstatning, kan det ikke siges, at nogen virkelig bliver gaaet for nær. Jeg skal i denne Forbindelse anføre, at i Aaret 1849 blev det fra Regeringens Side udtalt, at en almindelig Afløsning af Tienden maatte anses for at paaføves af Almenvellet, saa at der heller ikke fra den Side synes at være nogen Indvending mod at anvende Tvang.

Det er altsaa det ene Princip i Mindretallets Endringsforslag, at man mener, at det, for at bringe denne Sag ud af Verden, er nødvendigt til en vis Grad at anvende Tvang, men ikke paa den Maade, at man i disse Forslag er gaaet til en almindelig Tvangsafløsning, altsaa til en almindelig Regel, der siger, at al Tiende til en vis Tid og paa visse bestemte Billaar skal afløses. Det er kun at forstaa saaledes, at man giver de i Sagen interesserede Parter hver for sig en Ret til at forlange en Afløsning, for saa vidt Overenskomst ikke kan naas; thi en frivillig Overenskomst er ikke udelukket efter Mindretallets Forslag. Det er ikke blot Tiendehderne, som Mindretallets Forslag giver en Ret til at kræve en Afløsning. Mindretallet er gaaet ud fra, at naar man vil give Tiendehderne en saadan Ret til at kræve en Afløsning, maa man fornuftigvis ogsaa give Tiendeejerne en Ret til fra deres Side at kræve en Afløsning. Mindretallet har ment, at man ikke kan se saa ensidig paa Sagen, at man kun vil give Tiendehderne en Ret, men ikke Tiendeejerne, og man har

derfor søgt at stille dem for saa vidt ens, som man i Forslaget har ladet denne Ret virke paa den Maade, at Tiendehderne kun kunne kræve en saadan Afløsning, at det ganske sikkert maa siges, at enhver Tiendeejer maa kunne være tilfreds med at gaa ind derpaa. Den Afsløsningshødselse, som Mindretallets Forslag har stillet lige overfor Tiendeejerne, og som Tiendeejerne skulde være pligtige til at gaa ind paa, er en Sum lig Kapitelstatsten taget 24 Gange, idet man gaar ud fra, at naar Staten dermed falder bort, saar Tiendeejeren i Virkeligheden 25 Gange den aarlige Kapitelstatst og endda en lille Smule mere, altsaa en lille Godtgørelse for den Udfigt, han mener at kunne have til Kapitelstatstens Stigning i Aarenes Løb. Paa den anden Side har man været paa det rene med, at naar Tiendeejeren skulde have en Ret til at kræve Tienden afløst, maatte man komme ned til en saadan Værdi af Tienden, at man maatte kunne sige, at enhver Tiendehder maatte kunne være tilfreds med at saa sin Tiende afløst paa de Billaar, og det er man kommen til derigennem, at man har foreslaaet, at Staten skal ved alle disse Tiendeafsløsninger yde et Bidrag, som svarer til 6 Gange den aarlige Tiende, altsaa noget som en Fjerdedel af Tiendens kapitaliserede Sum. Naar denne nemlig ydes, saa har man sagt i Forslaget, at Tiendeejeren, naar han kræver Afløsning, kan forlange Tienden afløst med det 22 dobbelte af det kapitaliserede Beløb og samtidig jo altsaa slipper fri for Staten. Naar ved disse 2 Afsløsninger de 6 Gange Kapitelstatsten, som Staten skulde yde, tages med i Betragtning, saa vil Forholdet, hvor Tiendeejeren forlanger Afløsning, blive det, at Tiendehderen maa betale ham 16 Gange Kapitelstatstens Beløb, noget, som Mindretallet mener, at Tiendehderen i det hele og store kan være tjent med, og Tiendehderne ville ved en saadan Afløsning ikke for deres Vedkommende kunne beklage sig over at være underkastede Tvang. Altsaa, det er ikke blot Tiendeejeren, som Mindretallet undertaster Tvang, men ogsaa Tiendehderen, og det er ikke blot paa dette Punkt, men ogsaa paa et andet Omraade; ogsaa i det Tilfælde, at det er Tiendehderen, der forlanger Afløsning, er Mindretallet gaaet med til at indrømme en vis Tvang, nemlig en Tvang over for Mindretallet af Tiendehderne. Mindretallet i Udvalget har ment, at det ikke var værd at gaa til alle de kunstige Regler, som maa siges at være nødvendige, naar Flertallets Forslag skal følges, om, hvorledes der skal forholdes lige over for det Mindretal, som